

У такий спосіб клас духовно-універсумного самотворення перетинається із вічним, вартісно-індивідуальнісного самовпливу – із майбутнім, нормативно-особистісного взаємовпливу – із теперішнім, а пізнавально-суб'єктного впливу – із минулим. Тому вони мають складну не лише просторову, а й часову структури, та являють собою певне психодуховне утворення у потоці пережиття часу, постають у цілісності та єдності. Відтак вітакультурна парадигма стала основою для проектування і наступного створення відповідного їй часопростору ІПК. Водночас вона утворила осереддя *вітакультурної методології*, дослідницька програма якої обґрунтована у монографії А. В. Фурмана. Ця методологія взаємодоповнює *світ методології як учення* (на філософському, загальнонауковому, конкретно-науковому та конкретно-тематичному рівнях) і *методологування як практику мислевчинення*

*Шандрук С. К.,
д.психол.н., професор кафедри
психології та соціальної роботи ТНЕУ*

КАТЕГОРІЯ «ТВОРЧІ ЗДІБНОСТІ» ЯК ЗАСІБ ПСИХОЛОГІЧНОГО ПІЗНАННЯ

Метою суспільного розвитку є гармонійний розвиток кожної людини, яка здійснює позитивний внесок у розвиток соціуму і його культури. Інакше кажучи, особа стає творцем і будівничим нового, кращого життя. Але для цього їй потрібно вийти на шлях самоактуалізації, що спрямовує до повного вияву надситуативної творчої активності, котра врешті-решт позитивно змінює себе і світ.

«Талант» і «геній» – поняття, якими позначають особливо високий рівень обдарованості особистості у виконанні певної діяльності. Талант характеризується здатністю до досягнення високих порядку й самоорганізованості, але таких, що в цілому залишаються в рамках досягнутого і відображеного в культурно-історичному та конкретно-суспільному досвіді людства. Геніальність передбачає реалізовану здатність створювати щось принципово нове, прокладати дійсно нові шляхи, а не тільки досягати високих результатів на вже проторених дорогах.

Творчі здібності – це синтез ознак та особливостей особистості, її порівнева характеристика, що припускає наявність певної властивості, котра забезпечує новизну та оригінальність продукту діяльності, ступінь її результативності. Причому такі здібності перш за все виявляються в умінні адекватно реагувати на події, в готовності використовувати нові можливості за умов постійно оновлюваної діяльності.

У процесі навчання слід приділити увагу розвитку таких творчих здібностей, як варіативність, гіпотетичність, імпровізаційність. Так, спроможність до варіативності – загальна творча здатність, яка дозволяє виділяти різноманітні оригінальні способи розв'язання проблем практичного і теоретичного плану,

генерувати велику кількість різних ідей. В основі дії психологічного механізму функціонування даної здатності перебувають аналітичні компоненти мислення, котрі дозволяють конкретизувати загальну проблему у вигляді безлічі окремих її властивостей, ознак та умов. Розвиток вказаної спроможності передбачає спеціальний підбір завдань, що вимагають знаходження різних варіантів рішень, причому з послідовним їх ускладненням за всіма наміченими параметрами. Важливо, щоб пропоновані завдання носили як стандартний, так і нестандартний (проблемний) характер.

Особливої актуальності в контексті розвитку творчих здібностей студентів набуває проблема організації їхньої навчальної творчо-пошукової активності. Викладач має можливість сприяти розвитку у студентів мотивації творчості, логічного і творчого мислення, уяви і фантазії, що активізує їхній творчий потенціал. Розвиток творчих спроможностей протікає найбільш результативно за певних психодидактичних умов: створення ситуації успіху, використання різноманітних інтерактивних методик і технологій, забезпечення сприятливого психологічного клімату, відбору проблемних задач і завдань тощо. Сама присутність креативного викладача здійснює позитивний вплив на розвиток творчої спрямованості у студентів.

Формування професійної творчості у студентів – це складова процесу становлення цілісної творчої особистості, готової до ефективної фахової діяльності. Саморозвиток такої особистості розгортається у її внутрішньому, психодуховному плані як самостійне, пошукове, свідоме і постійне самопізнання себе і своїх різнобічних спроможностей.

Шаюк О. Я.,

к. психол. н.,

доцент кафедри психології

та соціальної роботи ТНЕУ

Кадубець М. Я.,

вчитель вищої категорії

Козівська державна українська

гімназія імені В. Герети

ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

В ієрархії критеріїв професіоналізму сучасного фахівця все більшого значення набувають комунікативні витоки, серед яких здатність до толерантної поведінки, готовність взаємодіяти і йти на компроміси та домовлятися мають чи не найбільший пріоритет. Іншими словами, фахівець сучасної економіки зобов'язаний не тільки мати ґрунтовні теоретичні знання і володіти методами роботи в галузі підприємництва, управління виробництвом, економічного аналізу,